

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Clericis non residentibus. Consilium CCXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

D. Sigilliferum & D. Gerardum contracta fuerit nulla; consequitur necessarium, posterio-rem quoque non dico nullam fuisse, sed inefficacem: dum enim convenit, ut D. Gerardus, cedere, transferre, seu (ut est in ipso instrumento post-rioris contractus) relinquere deberet D. Henrico Blyleven omnem actionem, quæ sibi ex huius-odi arrenda competere aliquo modo potuit, cen- setur velut spem tantum cessisse; quæ successum nul- lum habens, nullum operari potest effectum, *l. Nec emptio de contrah. empti*. seu potius vendidisse rem, quæ non erat, atque sic nullam contraxisse obli- gationem, *d. l. Nec emptio*; aut saltem sub conditio- ne, si competitura esset actio, quæ deficiente ob- ligatio nulla nasci potest, *l. Multum interest De hæ- red. vel act. vend. cum nulla sit ratio, cur D. Gerardus aliquid eorum, quæ pro huiusmodi cessione ad- dixit, præstare cogatur, qui incertum jus actionis tantum vendidisse intelligitur, l. Nam hoc modo De hæred. vel act. vend.* Quod si hic quis replicare velit, D. Gerardum saltem præstare debere debitorem fuisse D. Sigilliferum, hoc est locatorem, ex eodem fundamento respondebitur, quod cum id præstari nequeat, ut ex superioribus sit manifestum, in nul- lo teneri D. Gerardum.

Consentaneum itaque juri, rationi, & æquitati existimamus nihil actum videri tam quoad prio- rem locationem inter D. Sigilliferum & D. Ge- rardum initam, quam quoad posteriorem inter eundem Dominum Gerardum & D. Henricum: ita ut jure huiusmodi conventionum alter alteri nequaquam sit obligatus, sed bono jure licuerit D. Gerardo tamquam pacifico possessori omnes & singulos fructus dictæ Ecclesiæ percipere & reti- nere. Expendendum interim erit, an in Diocesi Cameracensi sint privilegia vel consuetudines, quæ aliud postulent, & quorum vigore rationes supra- dictæ subverti possint: nam in alijs Diocesium peculiaribus quædam esse circa beneficiorum vacan- tiæ & litigiorum fructus & administrationem, scimus.

De Clericis non residentibus.

SVMMARIUM.

Sequestratio fructuum beneficij.

1. Sequestratio eripit possessionem.
2. Sequestratio regulariter prohibita.
3. Sequestratio fieri non potest, nisi citato possessore.
4. Supplico libello expediri non possunt, quæ decretum requirunt.
5. Sequestratio fieri non potest sine causæ cognitione.
6. Possessionis triennalis in beneficio effectus.
7. Possessio annalis beneficij impedit sequestrum.
8. Residentis in beneficio necessitas quomodo accipitur.
9. Beneficij privato sine sententia iudicis ipso iure non inducitur.
10. Confiscata bona quæ restituantur reo restituta.
11. Restitutio adversus confiscationem ad perceptos fru- ctus non extenditur.
12. Collatio beneficiorum est fructus Prælati.
13. Promissiones de beneficijs nondum vacansibus iuri communi repugnant.

CONSILIUM CCXVI.

Quod si iusta sit petitio, quæ pro parte D. Hen- rici Sgreven Rectoris parochialis Ecclesiæ de Grootlundert, pro revocatione decreti seu or-

dinationis (per quam in amplissimo Concilio Brabantia ad supplicem libellum dicto Concilio pro parte D. Lamberti Boschuysen præsentatum, prima mensis Iulij an 1577. novissimè præteritè, ordinatum est, ut Domini Cameræ computus op- pidi Bredensis curent seu faciant decimas & fru- ctus dictæ Ecclesiæ colligi & inveni, illasque bene & fideliter asservari ad opus ius habentis sequen- tibus rationibus deducitur & comprobatur. Et in primis quidem manifestum est, hoc decretum, sive hanc ordinationem nihil aliud esse, quàm se- questrationem fructuum dictæ Ecclesiæ, eamque involuntariam & iudicalem: * ideo quod tertie personæ fructus committantur, & possessori bene- ficij recipiendorum seu habendorum illorum po- testas eripatur, *l. Sequester & ibi Doct. de verb. signif. Doct. in c. ult. De sequest. poss. & fruct. §. à qua, ut nec* ab arresto, incipiendum non est: cum regulariter sit utroque jure prohibita huiusmodi involuntaria sequestratio, *l. i. c. de prohib. sequest. pecuniar. l. De sequest. poss. & fruct.* quia sit species quædam exe- cutionis, à qua iudex incipere prohibetur, *l. i. c. De execut. rei ind.* quamdiu possessor per adver- sarium probationibus convictus & sententiâ iudi- cis condemnatus non est, *d. l. i. c. de prohib. sequest. pec.*

Cum itaque ex instrumentis pro parte D. Hen- rici exhibitis evidenter constet, eum ex collatio- ne seu præsentatione Regia in anno 1573 obtinuisse dictam parochialem Ecclesiam de Grootlundert, & in illa per Ordinarium loci 18. Januarij anno 1574. canonicè fuisse institutum, & vigore huiusmodi institutionis realem & actualem posse- sionem ejusdem Ecclesiæ obtinuisse, & ex eo die hæctenus fuisse illum in pacifica & quieta tum illius, tum fructuum & emolumentorum ejusdem percipiendorum possessione; non potuit ex juris ratione, per huiusmodi ordinationem & seque- strum talis possessio illi eripi; saltem non ad solam dicti D. Lamberti supplicationem, præfato D. He- rico nec citato, nec audito. * Nam quibus casibus sequestratio contra suprascriptam regulam fieri per- mittitur, numquam fieri potest, nisi citato & au- dito possessore; & legitima causæ cognitione ad- hibita, *l. de unoquoque De re iudic. si modò possessor citatus contumaciter non compareat, c. 2. De dolo & contum. qualis dicti D. Henrici contumacia nul- la hic intervenit, at nec intervenire potuit, nullâ præcedente illius citatione.* Vnde refert Petrus Rebuffus, in tract. de sequest. art. 1. glof. 1. nu. 12. in §. 3. tomo ad consil. Reg. & in d. l. Sequester vers. secunda con- clusio, per Senatum Parlamentum annullatam fuisse sequestrationem partibus non auditis factam, pro- hitumq; Secretarijs & alijs, ne literis subscribe- rent; nec illas concederent, per quas mandaretur sequestrum fieri parte non audita; quia in hac re co- gnitio causæ verberetur.

Et sane absurdum fuit sic ad solum libellum seu supplicationem dicti D. Lamberti sequestrum decerni; cum quæ causæ cognitionem requirunt seu desiderant, per solum libellum expediri non pos- sint, *l. Nec quicquam §. ubi decretum D. De off. Pro- cons. & leg.* * Quod quidem sequestrum tanto minus in proposito decerni potuit, quod de jure & titulo dicti D. Lamberti tempore huiusmo- di decreti non constiterit: & ut involuntaria hæc seque-

sequestratio fieri aut decerni possit, necessum sit saltem summarie constare de titulo & jure illam petentis. *1. Cum proponas C. De bonis antiq. iud. poss. l. si in quo v. Vi in poss. legat. & c. Rebuff. d. vers. secunda conclusio.* Praesertim quod verosimile sit D. Lambertum in suo supplice libello proposuisse de possessione, & praetexto saltem jure D. Henrici; ob quam ad sequestrationem fructuum perveniri non poterat nisi pluribus pedibus, hoc est, nisi adhibita causae cognitione; quae non intelligitur adhibita, possessore non citato, & contumaciter non absente inaudito: qui si ad hoc citatus & auditus fuisset, sine negotio allegare & probare promptissime poterat de suo jure, titulo, & indubitata non anni, sed plus quam triennij possessione. *† Quae triennij continua possessio, non tantum hoc facit ex regulis Cancellariae Apostolicae, ut per alium eius beneficium, ne quidem à Papa impetrari non possit, sed nec ipse possessor in proprietate, vel possessione turbati, nec quoquo modo molestari judicialiter vel extrajudicialiter.* *Reg. Cancell. de triennali possess. & ibi Lud. Comes. quae. 8.* ergo nec per speciem sequestrari: *† cum aliqui ad impediendum sequestrum sufficiat sola annalis possessio, Rebuff. d. tract. de sequest. art. 1. gloss. 2. num. 5.* Nec occurrit aliqua idonea causa, ob quam D. Henrico indubitato possessori hac sequestratio superinduci possit; cum ex causis, ex quibus contra supradictam regulam sequestratio involuntaria decerni iure permittente possit, sub sit, non metus armorum, *l. æquissimum De usufructu, non dissipatio aut dilapidatio fructuum, non sententia aliqua contra ipsum in possessione vel petitorio lata, c. ab eo De sequest. poss. & fruct. Clem. 1. eod. tit.* nec denique hoc praetexti possit, quod dictus D. Henricus suo beneficio legitime non deserviat, aut in eo non resident; ex qua causa sequestratio, seu potius substitutio decerni possit, *c. Pervenit. 2. De appellat. cum ea in parte non sit defectus.*

8 Et quamvis D. Henrico fortè obijci possit, quod aliquo tempore per substitutum, seu vicarium dictae Ecclesiae deservierit, & per literas praesentationis Regiae constet, ipsum ad hanc Ecclesiam praesentatum esse ea conditione, quod dictae Ecclesiae actualiter deservire, & in eodem loco de Grootsundert personaliter residere teneretur, absque eo, quod ibidem vicarium substituere possit, sub poena privationis ejusdem cure, quodque in ipsius locum alius subrogaretur: nam ea conditio civiliter, non rite accipiendo, *Card. in Clem. 1. in 12. quast. de foro compen. si & in quantum ibidem residere possit, & per ipsum non teneat, quo mirus possit; non etiam ut cum sui corporis periculo tempore necessitatis ibi residere & personaliter deservire teneretur, & propter necessitatem inde recedere non possit.* Quippe residentiae necessitas ex iusta causa relaxationem admittit, *c. Relatum c. inter quatuor De cler. non resid. c. 1. eod. tit. lib. 6.* praesertim accedente consensu & licentia superioris, hoc est illius, qui instituendi & destituendi potestatem habet, *vanor. in d. c. Relatum nu. 4 & in d. c. Inter quatuor, r. ed. de sensu cons. 246. De iure communi vers. nem si infirmitas; non consensu illius collatoris aut patroni praesentantis: cuiusmodi exculatio non censetur ex causis per Regiam colla-*

tionem seu praesentationem generaliter expressis exclusa. Absentia igitur Domini Henrici & deservitura per substitutum seu vicecuratum ad tempus, propter superioris temporis necessitatem, approbata, eique permessa per Episcopum Antwerpensem, ex consensu etiam parochianorum, ei fraudi esse non debet, nec nocere, quo minus & Ecclesiam retinere, & temporis illius fructus suos facere, atque etiam in futurum, cessante praesertim dicta absentia, percipere possit; cum auctoritate aut beneficio legis, vel superioris nemo decipi debeat, *l. 1. in fine c. de his qui ven. atatus impera. 1. d. Quando act. de pecul. est annalis.* Nec sane ex praeterita aliqua tali causa sequestratio decerni possit; eo quod cessante causa sequestrationis, hoc est improbabilis absentia seu defectu debita & laudabilis deservitura, cessare debeat potestas sequestrationem decernendi, *gloss. in c. Quia diligentia in fin. De elect.* Neque etiam ex eo, quod poena privationis, & surrogationis alterius, dictis Regijs literis praesentatorialibus inserta fuit, censeri possit D. Henricus ipso jure privatus etiam si dicta absentia probabilis & sine auctoritate superioris fuisset: * nam poena privationis beneficii cuiuscunque, sive illa sit ab homine, sive à lege vel canone comminata seu prolata, regulariter non inducit privationem ipso jure, nisi hoc quoque specialiter fuerit expressum; sed in poena tali simpliciter statuta, requiritur iudicis sententia, *c. Cum non ab homine & ibi doct. De iudic. relin. in c. Inquisitionis nu. 4. De accusat. Gnil. Cassadot. decis. 2. & 3. De sequest. poss. & fruct.* antequam nihil in praedictum indubitata possessionis statuendum est, tam quoad beneficii fructus, quam illius possessionem & proprietatem.

Sed nec praetextu publicae pacificationis nuper initae (quae D. Lambertus urgere videtur) quicquam statuendum est in praedictum D. Henrici. Est praesentatio dictae Ecclesiae iure confiscationis ad suam Regiam Majestatem spectaverit, & per dictae pacificationis articulum decimum, utrumque qui in alterutras partes discesserant, bona sua, praerogativas, actiones, & credita recuperare & apprehendere possent, confiscationibus omnibus abolitis: id tamen velut restrictionis & exceptionis loco adjicitur, si & quatenus illa alienata non fuerint. Sicuti generali restitutione bonorum condemnato ex crimine vel banno facto, non recuperantur à possessore ea, quae stante confiscatione vel banno alienata sunt, *Bal. in l. ult. nu. 7. & ibi Salic. nu. 11. c. De sent. passu.* Ita ut virtute huiusmodi exceptionis, non videatur contineri huius Ecclesiae de persona D. Henrici praesentatio; sed quod Dominus de Breda vigore dicti articuli recuperare quidem possit jus patronatus per Regiam Majestatem confiscatum, non etiam irritam facere praesentationem ad vacantem Ecclesiam stante adhuc confiscatione factam; cum confiscatis bonis in confiscationem quoque veniat jus patronatus, quod non persona sed rebus cohaeret, *Hieron. Gigas in tract. de crim. l. 1. Majest. de panis communi. hoc crimen quast. 4.*

11 Vt enim in restitutione bonorum, condemnato ex crimine facta, non continentur fructus percepti, & maxime consumpti, etiam ex ijs bonis, quæ nondum alienata sunt, *Auth. Idem est vers. sed absque ratione fructuum C. de heret.* ita nec in hac restitutione, quæ ex capitulis pacis inducta est, ut communiore opinione receptum est, *Dott. in l. Gallus §. & quid sit tantum Delib. & posth. &gidius Bosius in tract. criminalit. de restit. qua sunt à princ. finito bello ob pacem.* Quod etiã evidenter pertinent dicti decimi articuli hæc verba, *In sulcken staet, als die vo orschreven goeden nil regenwoordelyk zyn*, hoc est in eo statu, quo dicta bona præsentiarum sunt. Ita ut ex hac pacificatione satis sit Dominum de Breda restitui ad dictum jus patronatus, non verò ad fructum seu fructus, quos stante confiscatione Regia Majestas ex hoc iure patronatus percepit; puta inter alios ad præsentationem ad hanc Ecclesiam interea

12 vacantem. † Vt enim collatio beneficiorum in fructu Prælaturarum est, *glos. in c. Cum olim De maior. & obediens. vers. ad illam*: ita quoque præsentatio ad beneficium est fructus juris patronatus, *c. Consultationibus c. Ex literis De iure patron. Casar Lambertinus tract. de iure patron. nono art. 8. quæst. princ. 1. part. lib. 1. nu. 12.* sic quod restitutione hac ex articulis pacis facta, hæc Ecclesia manere debeat apud dictum D. Henricum præsentatum à possessore dicti juris patronatus, tempore vacationis & præsentationis; ideoque præsentatio per Dominum de Breda post dictam pacificationem facta de persona præfati D. Lamberti sit omnimodò nulla; propter ius alteri quæsitum, & plusquam triennalem ejus possessionem: tantoque magis nulla, quod propinquitur Dominum Bredensem dicti D. Henrici præsentationem & institutionem approbasse; & sic semel approbatam amplius reprobare, aut factum infectum facere non possit, *l. vompamus post princ. De negot. gest.*

Nec obstat declaratio in literis præsentatorialibus præfati D. Lamberti contenta; quasi D. Henricus hanc approbationem & consensum surreptitè obtinuerit: nam de aliqua surreptione non constat; nisi fortè de illa, quæ in dictis literis satis aperte significatur, quod videlicet in anno 1566. præfato D. Lamberto datæ fuerint literæ expectativæ ad dictam Ecclesiam, & quod ei facta fuerit promissio illius post obitum Domini Antonij Vaillant illius possessoris tunc adhuc superstitis; quasi scilicet Dominus Bredensis illius promissionis immemor hunc consensum D. Henrico accommodaverit: quia ista surreptionem & obreptionem nullo modo operari possunt, sed magis ampliare debent causam & occasionem accommodandi dicti consensum; * cum per aper-

13 tam juris dispositionem, *c. 2. c. Ex tenore de concess. præben.* improbatæ sint tamquam improbæ & illicitæ; & contra bonos mores tendentes omnes promissiones & expectativæ concessiones de beneficijs non vacantibus; eo quod contineant apertum votum captandæ mortis etiam pure civili improbatum, *l. Stipulatio hoc modo de verb. oblig.* ideoque ex illis nulla confurgat obligatio, *glos. in d. c. 2. in verb. antequam vacent.* Quod equidem obtinet non tantum in hujusmodi promissionibus ordinariorum Collatorum; sed etiam in promis-

sionibus patronorum, tam laicorum quam Ecclesiasticorum; & perinde Principum, ut privatorum: prout in hoc articulo extat elegans in iure textus, *c. fin. De concess. præben.* de simili promissione vacaturi beneficij olim per Comitissam Flandriæ facta, per Pontificem improbatæ & irritatæ, cum inhibitione, ne similia de cætero attentare præsumeret. Ita ut quomvis valeat promissio de præsentando aliquem cum Ecclesia vacat, non valeat tamen ante vacationem facta, *Casar Lambert. d. tract. De iure patron. lib. 2. art. 15. 7. quæst. princ. 2. part. 1.* Vnde non potest dici obreptum vel subreptum ex omissa suggestione hujus præcedentis promissionis, quæ nulla fuit; nec movere poterat, cur minus aut difficilius approbaretur, seu rata haberetur præsentatio dicti D. Henrici per Regiam Majestatem facta, *arg. c. Super literis De rescript. à qua approbatione seu ratificatione, ob id variando recedi non potuit, Casar Lambert. d. articulo. 15. num. 4.*

Cum igitur tam evidenter pateat, nullam esse causam, cur hæc sequestratio fieri debuisset vel potuerit; aut collectio & custodia fructuum alij quam verò dicti beneficij Rectori & plusquam triennali possessori committi; & præterea ante hanc ordinationem præfatus D. Henricus iudicium manutenentiæ adversus D. Lambertum in hoc Concilio instituerit; ideoque in præjudicium illius nihil innovari aut attentari potuerit, *c. 1. & seq. Vi lite pendente &c.* manifestum esse putamus, dictam sequestrationem seu commissionem de collectione & custodia fructuum dictis Dominis Camera computus datam, tum veluti juris ordine prætermisso factam, *c. Conquerente de restit. spoliat.* tum veluti attentatum, in primis & ante omnia revocandam, cassandam, & annullandam esse.

De Clericis non residentibus.

S V M M A R I V M.

Canonici, novi quæ onera ferre debeant.

1. Onera collegij vel municipij vel Capituli prius contracta an novi collegæ aut municipes aut Canonici pro aliqua parte sustinere debeant.
2. Onera rei possessionem rei sequuntur.
3. Collegij bona singulorum non sunt.
4. Lucra collegij vel Capituli periment etiam ad novum collegam vel Canonicum.
5. Vsfufructuarius sua re recta præstare debet.

CONSILIVM CCXVII.

ADVERSUS Dominos Decanum & Capitulum Collegiatæ ac parochialis Ecclesiæ S. Petri Communitatis Beckensis in anno 1561. instituerunt litem in Cancellaria Brabantæ Magistratus & Magistri Fabricæ dictæ Communitatis, ob impenas tam factas, quam faciendas in ampliationem ac reparationem dictæ Ecclesiæ; in qua etiam in anno 1566. obtinuerunt: sic quod ad eas, ac præterea ad expensas litis condemnati sint præfati DD. Decanus & Capitulum. Lite hac pendente duo novi Canonici ex resignationibus permutationis causâ, Canonicatus in eadem Ecclesia obtinuerunt; & ex simili causâ alius Decanatus, alius rursus aliâ viâ alium Canonicatus, Oritur contentio